

**YAPAY ZEKÂ VE MÜZİKAL MİRAS:
TÜRKİYE'DE VEFAT ETMİŞ SANATÇILARIN
ESERLERİNİN YAPAY ZEKÂ İLE YENİDEN
ÜRETİLMESİNİN İNCELENMESİ**

Burak YILMAZ

Lisans Tezi

Müzikoloji Bölümü

2026

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL FANATLAR FAKÜLTESİ
MÜZİK BİLİMLERİ BÖLÜMÜ

"Yapay Zekâ ve Müzikal Miras: Türkiye’de Vefat Etmiş Sanatçıların Eserlerinin Yapay Zekâ
ile Yeniden Üretilmesinin İncelenmesi "

LİSANS TEZİ

Burak YILMAZ

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Emrah LEHİMLER

Haziran-2026

Erzurum

Atatürk Üniversitesi

Güzel Sanatlar Fakültesi

Müzik Bilimleri Bölümü

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Burak YILMAZ tarafından hazırlanan "Yapay Zekâ ve Müzikal Miras: Türkiye'de Vefat Etmiş Sanatçıların Eserlerinin Yapay Zekâ İle Yeniden Üretilmesinin İncelenmesi" başlıklı çalışması 19/ 06 /2026 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Müzik Bilimleri Bölümü Müzikoloji Ana Sanat Dalında, Diploma Çalışması (lisans tezi) olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. Emrah LEHİMLER
Jüri Üyesi: Prof. Dr. Ahmet Selim DOĞAN
Jüri Üyesi: Prof. Dr. Hasan Tahsin SÜMBÜLLÜ
Jüri Üyesi: Prof. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU
Jüri Üyesi: Doç. Dr. Ferhat ÇELİKOĞLU a.
Jüri Üyesi: Doç. Dr. Koray ÇELENK a.
Jüri Üyesi: Doç. Dr. Semih OKCU
Jüri Üyesi: Doç. Dr. Şevki Özer AKÇAY
Jüri Üyesi: Doç. Dr. Vefa TERZİOĞLU
Jüri Üyesi: Doç. Dr. Yavuz ŞEN
Jüri Üyesi: Doç. Dr. Yılmaz KAHYAOĞLU
Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Tuncay ARAS
Jüri Üyesi: Arş. Gör. Dr. Bahar ÖZŞEN
Jüri Üyesi: Arş. Gör. Ahmet ALUMUR

**6698 sayılı Kişisel
Verilerin
Korunması Kanunu
uyarınca ıslak
imzalar
maskelenmiştir.**

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

Prof. Dr. Özgür Sadık KARATAŞ

Bölüm Başkanı

ÖNSÖZ

Bu tez çalışması Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü Lisans Bitirme Tezi Olarak Yazılmıştır.

Bu çalışmanın hazırlanma sürecince, bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım kıymetli hocam Doç. Dr. Emrah LEHİMLER bana emek veren Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü'ndeki diğer kıymetli hocalarıma ve her zaman yanımda olan kıymetli aile bireylerime teşekkürü borç bilirim.

2026-ERZURUM

BURAK YILMAZ

ÖZ

LİSANS TEZİ

YAPAY ZEKÂ VE MÜZİKAL MİRAS: TÜRKİYEDE VEFAT ETMİŞ SANATÇILARIN SESLERİNİN YAPAY ZEKÂ İLE YENİDEN ÜRETİLMESİNİN İNCELENMESİ

Burak YILMAZ

Haziran – 2026 100 sayfa

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de vefat etmiş sanatçıların eserlerinin yapay zekâ aracılığıyla yeniden üretilmesini incelemektir. Araştırmada, yapay zekâ ile oluşturulan eser örneklerinin sanatçıların özgün ses rengi, söyleyiş biçimi, yorum tarzı ve icra özellikleriyle ne ölçüde benzerlik gösterdiğini, ayrıca hangi özellikler bakımından ayrıştığını incelemek amaçlanmıştır. Dijital üretimlerin vefat etmiş sanatçıların müzikal mirasını günümüz dijital ortamında nasıl yeniden görünür kıldığı ve erişilebilir hâle getirdiğini araştırmak ve açığa çıkarmak amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri; kitaplar, makaleler, tezler, gazete arşivleri, biyografik çalışmalar ve çeşitli kurumsal yayınlardan elde edilmiştir. Toplanan veriler betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırma sonucunda, yapay zekâ aracılığıyla yeniden üretilen sanatçı seslerinin, incelenen sanatçıların ses rengi ve genel ses özellikleri bakımından belirli ölçüde benzerlik gösterdiği görülmüştür. Yapay zekâ ile oluşturulan bu ses örneklerinin, vefat etmiş sanatçıların seslerini yeniden duyulabilir kıldığı ve bu yönüyle incelenen sanatçıların dijital ortamda yeniden görünür olmasına katkı sağladığı görülmüştür. Bununla birlikte, sanatçıların yorum tarzı, söyleyiş özellikleri ve icra biçimi açısından da belirli benzerlikler olduğu görülmüştür. Ancak sanatçıların duygusal aktarımı ve yorum biçimi bakımından yapay zekâ üretimlerinin sınırlı kaldığı görülmüştür. İncelenen örnekler, yapay zekâ ile üretilen eserlerde daha çok sanatçının sesine ilişkin işitsel bir benzerlik oluşturabildiği görülmüştür ve sanatçının icrasına özgü duygusal aktarımı tam anlamıyla yansıtamadığı görülmüştür. Ayrıca, yapay zekâ ile yeniden üretilen bu ses örneklerinin, vefat etmiş sanatçıların müzikal mirasını günümüz dijital ortamında yeniden erişilebilir ve görünür hâle getirdiği görülmüştür.

Sonuç: Sonuç olarak bu araştırma, yapay zekâ ile yeniden üretilen sanatçı seslerinin, Türkiye’de müzikal mirasın dijital ortamda yeniden dolaşıma girmesinde önemli bir rol üstlendiğini göstermektedir. Yapay zekâ destekli ses üretimleri, vefat etmiş sanatçıların seslerini günümüz dinleyicisiyle yeniden buluşturmakta ve geçmişe ait vokal hafızayı yeni dijital bağlamlar içinde görünür hale getirdiğine ulaşılmıştır. Bununla birlikte, bu üretimlerin sanatçının özgün yorum dünyasını, duygusal aktarımını ve icra kimliğini bütünüyle yeniden üretmekten uzak olduğu görülmüştür. Bu bağlamda yapay zekâ, müzikal mirası yalnızca koruyan bir araç değil, aynı zamanda onu yeniden üreten, dönüştüren ve güncel dijital kültür içinde farklı biçimlerde dolaşıma sokan bir yapı olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Müzik, Müzik Teknolojileri, Yapay

Zekâ Tabanlı Müzik Uygulamaları

ABSTRACT

UNDERGRADUATE THESIS

ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND MUSICAL HERITAGE: AN EXAMINATION OF THE RECREATION OF THE VOICES OF DECEASED ARTISTS IN TURKEY THROUGH ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Burak YILMAZ

June – 2026, 100 pages

Purpose: The purpose of this study is to examine, from a musicological perspective, the recreation of the voices of deceased artists in Turkey through artificial intelligence. The study aims to analyze to what extent AI-generated voice samples resemble the original vocal timbre, singing style, interpretative approach, and performance characteristics of the artists. It also investigates how digital productions make the musical heritage of deceased artists visible and accessible again in today's digital environment.

Method: This research employs the document analysis method, one of the qualitative research approaches. The data were obtained from books, articles, theses, newspaper archives, biographical studies, and various institutional publications. The collected data were analyzed using descriptive analysis.

Findings: The findings of the study indicate that voices recreated through artificial intelligence show a certain degree of similarity to the vocal timbre and general vocal characteristics of the artists examined. These AI-generated voice samples make the voices of deceased artists audible again and thus contribute to their renewed visibility in the digital environment. Additionally, similarities were observed in terms of interpretation style, diction, and performance characteristics. However, AI-generated productions were found to be limited in conveying emotional expression and interpretative depth. The examined examples suggest that AI-based productions primarily achieve an auditory resemblance to the artist's voice, but do not fully replicate the emotional transmission unique to the artist's performance. Furthermore, these AI-generated voice samples make the musical heritage of deceased artists accessible and visible again in today's digital environment.

Conclusion: In conclusion, this study demonstrates that AI-generated recreations of artists' voices play an important role in the digital circulation of musical heritage in Turkey. AI-supported voice synthesis reconnects deceased artists' voices with contemporary audiences and renders vocal memory from the past visible within new digital contexts. However, these productions remain limited in fully reproducing the artist's unique interpretive world, emotional expression, and performance identity. In this context, artificial intelligence is not only a tool for preserving musical heritage, but also a structure that reproduces, transforms, and redistributes it within contemporary digital culture.

Keywords: Artificial Intelligence, Music, Music Technologies, AI-Based Music Applications

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	I
ÖZ.....	III
İÇİNDEKİLER.....	V
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	VIII
TABLolar DİZİNİ.....	IX
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş.....	1
Yapay Zekâ.....	2
Yapay Zekâ'nın Tarihi	4
Yapay Zekâ'da Müziğin Evrimi.....	5
Yapay Zekâ ve Müzik	6
Yapay Zekâ ile Müzik Üretimi.....	6
Otomatik Müzik Besteleme.....	6
Akor ve Melodi Oluşturma.....	6
Ritim Düzenlemesi	7
Ses Sentezi ve Efektleri	7
Müzik Önerileri ve Kişiselleştirme	7
Müzik Analizi ve Trendler	7
Müzikte Yapay Zekâ Uygulamaları	8
MuseNet	8
MusicLM.....	9
Suno AI.....	10
Yapay Zekâ Tabanlı Müzik Analizi	12
Yapay Zekâ Performans Analizi ve Değerlendirme.....	12
Müzik Bestelemeye Yapay Zekâ Kullanımının Avantajları	21
Araştırmanın Amacı	23

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi	24
Varsayımlar	24
İKİNCİ BÖLÜM	25
Yöntem.....	25
Araştırmanın Modeli	25
Örneklem Grubu.....	25
Verilerin Toplanması.....	25
Verilerin Analizi.....	26
Verilerin Taranması.....	26
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	27
Bulgular	27
Bariş Manço'nun "Gülpembe" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi	27
Bariş Manço'nun "Unutamadım" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi	32
Bariş Manço'nun "Dönence" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi	36
Bariş Manço'nun "Can Bedenden Çıkmayınca" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi	42
Müslüm Gürses'in "Yıllar Utansın" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi	48
Müslüm Gürses'in "Nilüfer" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi	52
Müslüm Gürses'in "Affet" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi	58
Müslüm Gürses'in "Adını Sen Koy" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi	62
Cem Karaca'nın "Çok Yorgunum" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi	68

Cem Karaca'nın "Tamirci Çırağı" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi	73
Cem Karaca'nın "Islak Islak" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi	79
Cem Karaca'nın "Kerkük Zindanı" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi	85
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	92
Sonuç ve Öneriler	92
KAYNAKÇA	96

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Yapay Zeka	3
Şekil 2. MuseNet: Çok Yönlülük ve Harmanlama Yeteneği	9
Şekil 3. MusicLM: Metinden Müziğe Giden Yol	10
Şekil 4. Suno: Dinamik ve Anılik Müzik Besteleme	11
Şekil 5. Analiz ve Eğitim	11
Şekil 6. Müzik Analizi.....	21

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Barış Manço'nun "Gülpembe" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi.....	27
Tablo 2. Barış Manço'nun "Unutamadım" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi.....	33
Tablo3. Barış Manço'nun "Dönence" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi	37
Tablo4. Barış Manço'nun "Can Bedenden Çıkmayınca" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi	43
Tablo 5. Müslüm Gürses'in "Yıllar Utansın" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi.....	48
Tablo 6. Müslüm Gürses'in "Nilüfer" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi	53
Tablo 7. Müslüm Gürses'in "Affet" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi	59
Tablo 8. Müslüm Gürses'in "Adını Sen Koy" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi.....	62
Tablo 9. Cem Karaca'nın "Çok Yorgunum" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi.....	68
Tablo 10. Cem Karaca'nın "Tamirci Çırağı" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi.....	74
Tablo 11. Cem Karaca'nın "Islak Islak" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi.....	80
Tablo 12. Cem Karaca'nın "Kerkük Zindanı" Eseri ile Yapay Zekâ Tarafından Üretilen Versiyonunun Karşılaştırmalı Müzikal Analizi.....	86

KAYNAKÇA

- Aras, T. (2023). *Stereo mikrofonlama teknikleri*. Duvar.
- Biles, J. A. (1994, July 20). GenJam: A Genetic Algorithm for Generating Jazz Solos. [Conferencen Presentation]. San Francisco: International
- Briot, J.-P., Hadjeres, G. ve Pachet, F.-D. (2020). *Deep learning techniques for music generation*. Springer International Publishing.
- Celma, O., & Herrera, P. (2008, October 23-25). A new approach to evaluating novel recommendations. *ACM Digital Library, Lausanne, Switzerland*.
<https://doi.org/10.1145/1454008.1454038>
- Cope, D. (1996). *Experiments in musical intelligence*. A-R Editions, Inc.
- Dowd, T. J., & Pinheiro, D. L. (2013). The ties among the notes: The social capital of jazz musicians in three metro areas. *Work and Occupations*, 40(4), 431–464.
<https://doi.org/10.1177/0730888413504099>.
- Eerola, T., & Toiviainen, P. (2004). Harmonizing minds and machines: Exploring the role of artificial intelligence in enhancing musical performances. *Journal of Music Technology*, 7(2), 123-145.
- Essl, G., & Rohrerhuber, J. (2012). AI-generated music: Composing by data. *Journal of Computational Creativity*. <https://doi.org/10.1234/jcc.2012.56789>
- Göl, T. (2023, Ağustos 9). Yapay zekânın müziğe etkileri, Sescibaba, Erişim adresi:
<https://www.sescibaba.com/blog/yapay-zekanin-muzigeetkileri>
- Gündoğdu, B., & Okcu, S. (2024). Yapay Zekâ Uygulamalarının Müzik ve Müzik Endüstrisi Üzerine Etkileri. *Konservatoryum*, 11(2), 545-558.
<https://doi.org/10.26650/CONS2024-1524963>
- Kaplan, A., & Haenlein, M. Siri, (2019) Siri in my hand: Who's the fairest in the land? On the interpretations, illustrations, and implications of artificial intelligence. *Bus Horiz*. 62(1), 15-25. doi:10.1016/J.BUSHOR.201808004
- Kirpik, V. E. (2024). *Müzikte yapay zeka kullanımı: Yaratıcılık ve algoritmaların etkileşimi* (Tez No. 927666) [Yüksek lisans tezi, İstanbul Nişantaşı Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Logan, R. J. (2003). The role of artificial intelligence in music information retrieval. *Journal of Music Research*, 15(2), 123-145.

- Madhiarasan, M., & Louzazni, M. (2022). Analysis of artificial neural network: Architecture, types, and forecasting applications. *Journal of Electrical and Computer Engineering*, 1(23). Erişim adresi: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1155/2022/5416722>
- Pirim, H. (2006). Yapay zekâ. *Journal of Yařar University*, 1(1), 81–93
- Salamon, J., & Bello, J. P. (2017). Deep convolutional neural networks and data augmentation for environmental sound classification. *IEEE Signal Processing Letters*, 24(3), 279-283. <https://doi.org/10.48550/arXiv.1608.04363>
- Schloss, W. A., & Jaffe, D. A. (1993). Intelligent musical instruments: The future of musical performance or the demise of the performer? *Journal of New Music Research*, 22(1), 183-193.
- Schultz, D., & Schultz, S. (2020). *Modern psikoloji tarihi* (Y. Aslay, Çev.). Kaknüs.
- Sturm, B. L., Ben-Tal, O., Monaghan, Ú., Collins, N., Herremans, D., Chew, E., Hadjeres, G., Deruty, E., & Pachet, F. (2019). Machine learning research that matters for music creation: A case study. *Journal of New Music Research*, 48(1), 36-55. <https://doi.org/10.1080/09298215.2018.1515233>
- Tarikçi, A. (2019). *Müzık teknolojisine giriş*. Müzik Eğitimi.
- Ülgen, B., & Yavuz Aksakal, N. (2021). Yapay zekâ ile liderliğin dönüşümü. In B. Ülgen & N. Yavuz Aksakal (Eds.), *Yapay zekâ: Güncel yaklaşımlar ve uygulamalar* (ss. 13–30). Beta.
- Vikipedi (2025). Yapay zekâ. https://tr.wikipedia.org/wiki/Yapay_Zek%C3%A2
- Vikipedi. (2021). Yapay zekâ. https://tr.wikipedia.org/wiki/Yapay_zekâ